

ברכה על בדיקת חמץ קודם ליל י"ד בניסן

1. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ו עמוד א
ואמר רב יהודה אמר רב: המפרש והיוצא בשיירא, קודם שלשים יום - אין זקוק לבער, תוך שלשים יום - זקוק לבער, אמר אביי: הא דאמרת תוך שלשים יום זקוק לבער - לא אמרן אלא שדעתו לחזור, אבל אין דעתו לחזור - אין זקוק לבער. אמר ליה רבא: ואי דעתו לחזור, אפילו מראש השנה נמי? - אלא אמר רבא: הא דאמרת קודם שלשים יום אין זקוק לבער - לא אמרן אלא שאין דעתו לחזור, אבל דעתו לחזור - אפילו מראש השנה זקוק לבער

2. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ז עמוד א
אמר רב יהודה: הבודק צריך שיברך.

3. חידושי הריטב"א מסכת פסחים דף ו עמוד א
לא אמרן אלא שאין דעתו לחזור תוך הפסח. אלא או קודם לכן או אחר כן, אבל דעתו לחזור תוך הפסח זקוק לבער מעתה כדי שלא יכשל בו באותה שעה, וכל היכא דאמרין אין זקוק לבער מילתא פסיקא קא אמרין אע"ג דאיכא ודאי חמץ, וגבי חמץ שנפלה עליו מפולת שהוא כמבוער היינו אפי' תוך ל' יום ודאי, +א"ה, אולי חסר כאן, וקאי אעשה ביתו אוצר דלא חשיב ביעור, עי' בר"ן ומאירי. + מה שאין כן בזו דלא חשיב ביעור. ודעת הרא"ה ז"ל דכל שזקוק לבער מברך על הביעור, ונראין הדברים תוך ל' יום דוקא. וכל היכא דאמרין שאינו זקוק לבער אעפ"כ צריך לבטל בזמנו, כן כתב הרי"ט ז"ל.

4. רא"ש מסכת פסחים פרק א:
אמר רב יהודה אמר רב הבודק צריך שיברך*. דלא תימא אינה כל כך מצוה כיון(ח) דאינה אלא לבער את החמץ מן הבית.

5. חידושי הריטב"א מסכת פסחים דף ז עמוד א
אמר רב יהודה אמר רב הבודק צריך שיברך. פי' [איצטריך לאשמועין] משום דעיקר המצוה היינו ביעור ואין הבדיקה אלא כתיקון והכשר, ואע"ג דודאי בדיקה מן התורה וישנה בכלל השבתה דלא סגי בלאו הכי, מכל מקום קס"ד שלא יברך אלא בשעת הביעור, קמ"ל.

6. שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תלו
המפרש מיבשה לים או יוצא בשיירא, ואינו מניח בביתו מי שיבדוק תוך שלשים יום, זקוק לבדוק. (ולא יברך אז על ביעור חמץ) (כל בו). קודם שלשים יום אינו צריך לבדוק. וכשמגיע פסח יבטלנו, (טור). ואם דעתו לחזור קודם הפסח, צריך לבדוק ואח"כ יצא, דחיישינן שמא יחזור ערב פסח בין השמשות ולא יהיה לו פנאי לבער. וכן העושה ביתו אוצר תוך שלשים יום, זקוק לבדוק ואח"כ כונס אוצרו לתוכו. קודם שלשים יום, אם דעתו לפנותו קודם הפסח צריך לבדוק ואח"כ עושהו אוצר; אם אין דעתו לפנותו קודם הפסח אינו צריך לבדוק. הגה: ואוצר חטים שיש חטים מחומצים בקרקעית הבור, אם נעשה האוצר שלשים יום קודם הפסח אינו זקוק לבער אלא מבטלו בלבד ודיו. ומיהו לאחר פסח כשמפנה האוצר, אסור ליהנות מאותן חטים; ואם אין שם חמץ ידוע אלא ספק, מותר למכור האוצר כך ביחד. (תשובת הרשב"א סימן ע').

7. משנה ברורה סימן תלוד:
ולא יברך אז וכו' - דכשבודק בליל י"ד תקנו לברך על ביעור חמץ לפי שמה שהוא מוצא בבדיקתו הוא מצניעו כדי לבערו למחר נמצא דהבדיקה הוא התחלת הביעור משא"כ כאן שלא יבערו מן העולם וישתמש בו כשאר הימים אלא שהוא מפנהו מבית זה:

8. שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תלב
בברכה אחת יכול לבדוק כמה בתים. ואם בעל הבית רוצה, יעמיד מבני ביתו אצלו בשעה שהוא מברך ויתפזרו לבדוק איש איש במקומו על סמך ברכה שבירך בע"ה. הגה: ונוהגים להניח פתיתי חמץ במקום שימצאם הבודק, כדי שלא יהא ברכתו לבטלה, (מהר"י ברי"ן). ומיהו אם לא נתן לא עכב, דדעת כל אדם עם הברכה לבער אם נמצא. (כל בו).